

บทสัมภาษณ์ ข้อมูลเชิงลึก

เจ้าหน้าที่หน่วยงาน ป.ป.ส. วันที่ 11 พฤศจิกายน 2559

หัวข้อ “ปัญหามาตรการลักลอบค้าสารตั้งต้นที่ใช้ในการผลิตเมทแอมเฟตามีน ศึกษากรณีชูโคอีเฟดรีน”

1. สถานการณ์การลักลอบค้าชูโคอีเฟดรีน

สถานการณ์ลักลอบค้าชูโคอีเฟดรีนมีความรุนแรงมากในช่วงปี พ.ศ. 2551 - 2555 โดยเริ่มจากช่วงแรกเป็นการกว้านซื้อจากร้านขายยาทั่วไป ก็จะมีคนที่รวบรวมของโดยการซื้อยาชูโคอีเฟดรีนตามร้านขายยาทุกร้าน ซึ่งในช่วงแรกจะเป็นการบรรจุขายในรูปของกระปุกละ 1,000 เม็ด ต่อมาเกิดปัญหาเรื่องยาแก้หวัดขาดตลาด ซึ่งออย. ไล่ลงไปดู จึงมีข้อสงสัยเกิดขึ้นว่า เมื่อผู้ผลิตยาแก้หวัดได้มีการผลิตในอัตราที่ปกติและป้อนเข้าสู่ตลาดโดยปกติ แต่ว่าพอไปถึงปลายทางแล้ว ไปหายที่ร้านขายยา จึงเริ่มทราบว่ามีเหตุการณ์ลักลอบซื้อขายที่มีส่วนผลิตของชูโคอีเฟดรีนเกิดขึ้น

ในการแก้ไขปัญหาช่วงแรก ทางออย. ได้แก้ไขปัญหาโดยการลดขนาดการขาย จาก 1,000 เม็ด (ขวดใหญ่สีขาว) ลดลง แก้วในระหว่างวัน ออย. ก็มีการประชุมคณะทำงานไปเรื่อยๆ แต่ในเวลาดังกล่าว เรื่องการลักลอบซื้อขายแก้หวัดยังไม่เข้าประเด็นที่มีความสำคัญ จึงยังไม่ได้มีมาตรการควบคุมที่เข้มงวด

หลังจากนั้น ป.ป.ส. เอง ก็เริ่มตรวจพบว่ามีคนที่ไปตระเวนซื้อและรวบรวมชูโคอีเฟดรีนเพิ่มมากขึ้น ก็จับได้ ซึ่งทำให้ในประเทศไทยเริ่มมีการซื้อขายที่มีส่วนผสมของชูโคอีเฟดรีนมากขึ้น โดยมีการกว้านซื้อยาคังกล่าวมากขึ้น เพราะว่าทางออย. ได้มีการขอความร่วมมือกับร้านขายยา รวมทั้งสถานพยาบาล แต่ก็ยังไม่มีความเข้มงวด เนื่องจากชูโคอีเฟดรีนก็ยังเป็นวัตถุออกฤทธิ์ ประเภท 2 ซึ่งได้รับการยกเว้นตำรับยาให้อยู่ใน พ.ร.บ. ยา พ.ศ. 2510 โดยจัดให้เป็นยาอันตราย เพราะฉะนั้น ตัวยาที่ยังเป็นเม็ดก็ยังสามารถขายได้

ต่อมา เมื่อมีการหาซื้อยาคังกล่าวในประเทศมากขึ้น ผู้ลักลอบค้าจึงต้องมีการนำเข้าสู่ชูโคอีเฟดรีนมาจากประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์ โดยจะเห็นได้จากเส้นทางการลำเลียงและการจับกุมจากภาคใต้ขึ้นมาได้แก่ อำเภอสะเดา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดชุมพร เป็นต้น ซึ่งเป็นเส้นทางที่มาจากประเทศมาเลเซีย ซึ่ง ป.ป.ส. ได้เก็บข้อมูลจากเอกลักษณ์ของเม็ดยาและประสานงานกับทาง ออย. ว่ารูปแบบเม็ดยาที่ยึดได้นั้น เป็นการผลิตในประเทศหรือต่างประเทศ โดยออย. ก็จะมีตัวเทียบเคียง (Tools Mark) ว่าเม็ดยาที่ยึดได้เป็นของผู้ผลิตรายใด และผลิตที่ประเทศใด

ดังนั้น จากการตรวจสอบเม็ดยาคังกล่าวนี้ ป.ป.ส. จึงได้ข้อสรุปว่าเม็ดยาของกลางที่ยึดมา ไม่ใช่ของที่ผลิตในประเทศไทย ประกอบกับข้อมูลว่า เส้นทางการลำเลียงดังกล่าว เป็นเส้นทางที่ขึ้นมาจากประเทศมาเลเซีย ซึ่งยังไม่มีการควบคุมการผลิตชูโคอีเฟดรีน และ ป.ป.ส. ได้เจอและยึดยาคังกล่าวได้ที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ติดกับชายแดนทางภาคเหนืออีกที่หนึ่ง

เพราะฉะนั้น เริ่มแรก ปีพ.ศ. 2551 - 2553 ป.ป.ส. จับกุมได้ที่ภาคใต้ โดยการลำเลียงมาจากประเทศมาเลเซีย และประเทศสิงคโปร์ และช่วงที่สอง จับกุมได้ที่ภาคเหนือ ที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

ต่อมาช่วงที่สาม คือตั้งแต่ปีพ.ศ. 2553 เป็นการลักลอบนำเข้ายาแก้หวัดจากประเทศเกาหลี

ที่มีส่วนผสมของซูโคอีเฟดรีนยังมีอยู่ แต่พอมีการจับกุมและมีการควบคุมการจำหน่ายซูโคอีเฟดรีนมากขึ้น ในเวลาดังกล่าว จึงทำให้การผลิตย้ายไปยังต่างประเทศ

การจับกุม และการยึดของกลาง ซูโคอีเฟดรีน จะยึดซูโคอีเฟดรีนได้ในรูปแบบที่เป็นผงอีเฟดรีนที่มี ต้นทางจากประเทศอินเดีย และผงซูโคอีเฟดรีนซึ่งมีต้นทางมาจากประเทศเกาหลี มาเลเซีย สิงคโปร์ ตุรกี และประเทศไทย และมีอีกจำนวนหนึ่งซึ่งมีจำนวนไม่มากที่ยังไม่สามารถระบุต้นทางได้

ทั้งนี้ ถ้าเป็นยาแก้หวัดที่นำเข้ามาจากประเทศจีนยังไม่ผ่านเข้ามาในประเทศไทย ส่วนใหญ่จะส่งไป ที่ประเทศออสเตรเลียและประเทศเกาหลี ขึ้นอยู่กับเครือข่ายของผู้ค้า

ประเทศพม่าเจอยาแก้หวัดของอินเดียเป็นจำนวนมาก เพราะประชาชนชาวพม่านิยมใช้ยาของ ประเทศอินเดีย เนื่องจากยามีคุณภาพมากกว่ายาที่ผลิตในประเทศ

ช่วงสุดท้าย ปีพ.ศ. 2555 เป็นช่วงที่มีการลักลอบจากสถานพยาบาล ก็มีการลักลอบมาในระยะหนึ่ง แล้ว ซึ่งในช่วงนั้น ป.ป.ส. ได้ข่าวว่ามีการรั่วไหลของซูโคอีเฟดรีนมาจากสถานพยาบาล โดยพบผงยาซูโคอีเฟดรีนจากกองขยะที่จังหวัดเชียงใหม่ และจากการสืบสวน พบว่า พื้นที่ดังกล่าวมีบ้านอยู่หลังหนึ่งที่ขนขยะ ออกมาทิ้งในปริมาณมาก พอเข้าไปจับกุมจึงพบผงยาที่ทำการย่อยเพื่อนำออกไปทิ้ง โดยมีของกลางคือยาแก้ หวัดทั้งแคะเม็ดแล้ว และยังไม่ได้แคะเม็ดอยู่ในบ้าน จึงได้จับกุมผู้กระทำความผิดสองคน

ต่อจากนั้น ป.ป.ส. จึงได้สืบลึกขึ้น พบกล่องพัสดุที่จำหน่ายมาจากสถานที่ต่างๆ จึงเริ่มดำเนินการ สืบสวนย้อนกลับ ไปว่าพัสดุได้ส่งมาจากที่ใดบ้าง และสาธารณสุขก็เริ่มมีการตรวจสอบ และเฝ้าระวังมากขึ้น โดย อย. ทำการตรวจสอบข้อมูลต่างๆ ว่ามีตัวเลขจากสถานพยาบาลใดบ้างที่มีความผิดปกติ

ปีพ.ศ. 2556 หลังจากที่ อย. ได้มีการยกระดับซูโคอีเฟดรีนขึ้น ของกลางที่ระบุได้ว่าเป็นการยึดใน ประเทศ เป็นของกลางที่ผลิตในปีก่อนหน้า ปีพ.ศ. 2555 เกือบทั้งหมด โดยไม่มีของที่ผลิตใหม่ เนื่องจากมี การหยุดการผลิต ยกเว้นซูโคอีเฟดรีนสูตรเดี่ยวซึ่งมีขายเฉพาะใน โรงพยาบาลเท่านั้น ทำให้เห็นว่า มาตรการ ที่ อย. ใช้กับผู้ผลิตนั้น ไม่มีผู้ผลิตรายใดฝ่าฝืน นอกจากจะมีการตรวจลือตัมเบอร์ในปีก่อนๆ ซึ่งเป็นของเก่า และจากสภาพของเม็ดยาหรือที่บรรจุมีสภาพเก่าจนเปื่อยแล้ว แต่ซูโคอีเฟดรีนที่นำเข้ามาจากประเทศตุรกี จะ เป็นการลักลอบนำเข้ามาในลักษณะเดียวกันทั้งสองครั้ง คือ นำเข้ามาโดยการสำแดงเป็นยาชนิดอื่น กล่าวคือ ในสิ่งที่บรรจุอาจจะมีตัวยาหลายชนิด แต่มีตัวยาชนิดหนึ่งที่ไม่ปรากฏอยู่ในใบ invoice โดยยาดังกล่าวจะถูก แทนที่โดยการนำซูโคอีเฟดรีนสำแดงเป็นยาที่มีชื่อว่า “แอตติเฟด” ในจำนวนที่ใกล้เคียงกันกับที่ปรากฏใน invoice หลังจากนั้นก็ไม่ปรากฏการนำเข้ายาดังกล่าวอีกจนถึงปัจจุบัน ซึ่งทาง ป.ป.ส. คิดว่าทางอย. ได้เรียก คืนยาดังกล่าวไปทั้งหมดแล้ว

แต่ในปี พ.ศ. 2556 ที่ยังมีการจับกุม และยึดของกลาง ที่เป็นซูโคอีเฟดรีนอยู่ เนื่องจาก ยาที่มี ส่วนผสมของซูโคอีเฟดรีนยังมีขายตามท้องตลาดอยู่ เนื่องจากได้มีการกักตุนยาชนิดดังกล่าวไว้ และ ประชาชนทั่วไปก็ซื้อเก็บไว้ นอกจากนั้น ยังมีคนอีกกลุ่มหนึ่งที่ขายยาผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นการขายยาดังกล่าว ในตลาดมืด

ป.ป.ส. มีบทบาทในการดำเนินการติดตามหาข่าวเรื่องดังกล่าวมาโดยตลอด ซึ่งหน่วยงานจะมี บทบาทหลักในด้านของการปราบปรามยาเสพติดและสารตั้งต้นที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด โดยติดตามข่าว ความเคลื่อนไหวว่า ปัจจุบันมีการจัดหาสารตั้งต้นเพื่อใช้ในการผลิตยาเสพติดอยู่หรือไม่ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

ในข้างต้นว่า ยาเสพติดยังขายได้อยู่ สารตั้งต้นจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นต้องใช้ในกระบวนการผลิต ที่ยังไม่มี การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิต เพราะฉะนั้น การผลิตเมทแอมเฟตามีนจึงยังต้องใช้ซูโดอีเฟดรีน เป็นสาร ตั้งต้นหลักในการผลิตอยู่นั่นเอง

สิ่งที่สำคัญที่ต้องทราบอีกอย่างหนึ่ง คือ สัดส่วนของซูโดอีเฟดรีนที่ได้มีการนำเข้าไปยังประเทศพม่า โดยผ่านประเทศไทย ไม่น่าจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการผลิตเมทแอมเฟตามีน เนื่องจากประเทศจีน และ ประเทศอินเดียได้ส่งออกซูโดอีเฟดรีนไปที่ประเทศพม่าโดยตรง ถ้าสรุปพบซูโดอีเฟดรีนที่ประเทศพม่า จำนวน 1.7 ล้านเม็ด และรอขนส่งขึ้นไปทางภาคเหนือ

แนวทางการแก้ไขปัญหของป.ป.ส. ซึ่งจะมีคณะกรรมการที่ประสานงานร่วมกับอบย. แต่การทำงานใน รูปแบบของคณะกรรมการจะต้องมีวาระที่จะต้องออกเป็นข้อสั่งการหรือออกนโยบายเฉพาะเรื่องใหญ่ที่มีความ สำคัญ แต่ถ้าเป็นการประสานงานทั่วไปจะเป็นไปในลักษณะที่ป.ป.ส.ตรวจพบความผิดปกติก็จะแจ้ง ไปที่อบย. หรือถ้าเป็นการนำเข้า - ส่งออก อบย. ก็จะแจ้งมาที่ ป.ป.ส. ซึ่งจะเป็นการประสานงานด้านข้อมูลอย่าง ไม่เป็นทางการ เว้นแต่ในเรื่องสำคัญ ในส่วนที่จะต้องมีการปรับระเบียบในเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อร้านขายยา โรงพยาบาล และผู้ใช้

2.มาตรการในการจับกุมหมาย/ปราบปราม โดยใช้ ม. 100/2

A : ที่ผ่านมายัยการจะเป็นผู้ที่ขอให้ใช้วิธีดังกล่าวในการให้ถ้อยคำที่เป็นประโยชน์

3.อยากทราบว่าในปัจจุบัน ซึ่งได้มีแนวคิดที่จะนำเมทแอมเฟตามีนกลับไปอยู่ในบัญชีแนบท้ายของ พ.ร.บ.วัตถุออกฤทธิ์ประเภท 2 เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศ จะมีผลกระทบกับ ซูโดอีเฟดรีนซึ่งเป็นวัตถุออกฤทธิ์ประเภท 2 นั้น โทษจะเท่ากัน จะมีมาตรการควบคุมอย่างไร

A : คิดว่าการนำเมทแอมเฟตามีนกลับลงมา เป็นความคิดที่ถูกต้อง เพราะด้วยคุณสมบัติของมัน ใกล้เคียงกับ ซูโดอีเฟดรีน คือ ซูโดอีเฟดรีน เมื่อมีการสังเคราะห์ จะเป็นโครงสร้างหลักของยาเสพติด แต่เมื่อ มีการลดระดับเมทแอมเฟตามีนให้ลดลงมาอยู่ระดับเดียวกันแล้วก็จะมีผลกระทบ ซึ่งจะอยู่ที่ว่ารัฐจะมี นโยบายเกี่ยวกับมาตรการควบคุมสองตัวนี้อย่างไร คือในส่วนของซูโดอีเฟดรีน คงจะไม่เปลี่ยนแปลง แต่ใน ส่วนของเมทแอมเฟตามีน จะต้องมียกโทษหรือมาตรการเพิ่มขึ้นมาเป็นการเฉพาะ กล่าวคือ เมทแอมเฟตา มีน เป็นวัตถุออกฤทธิ์ประเภท 2 ก็จริงแต่ว่าโทษจะต้องเป็นอีกแบบหนึ่ง นอกจากโทษที่กำหนดในวัตถุออก ฤทธิ์ประเภท 2 ก็จริง แต่ว่าโทษจะต้องเป็นอีกแบบหนึ่ง นอกจากโทษในวัตถุออกฤทธิ์ประเภท 2 เพราะฉะนั้น จะมีปัญหากระทบกับมาตรการควบคุมของวัตถุออกฤทธิ์ประเภทต่างๆ

4 หากกล่าวถึงสารตั้งต้นที่ใช้ในการผลิตเมทแอมเฟตามีน ตัวอื่นๆ ถ้าหากว่าเมทแอมเฟตามีนลด ระดับลงมาจะกระทบกับสารตั้งต้นตัวอื่นหรือไม่

A : คิดว่าไม่กระทบ เนื่องจากในปัจจุบันได้มีการใช้สารอยู่หลายตัวในการผลิต แต่ตัวหลักที่ใช้ คือ ซูโดอีเฟดรีน เป็นแต่ถ้า ซูโดอีเฟดรีนขาดตลาดก็จะต้องใช้ตัวข้างเดียวในการผลิต แต่อย่างไรก็ตาม ปปส. ก็ มองว่า ซูโดอีเฟดรีน ก็ยังเป็นตัวหลักอยู่เหมือนเดิม ยกเว้นจะมีสารเสพติดชนิดใหม่มาแทนที่เพราะฉะนั้น ถ้า ยังเป็นเมทแอมเฟตามีน สารตั้งต้นหลักคือ ซูโดอีเฟดรีน ไม่อย่างนั้นผู้ผลิตจะต้องเปลี่ยนกระบวนการผลิต เปลี่ยนขั้นตอนซึ่งมีค่าใช้จ่าย ในเรื่องขององค์ความรู้ อีกทั้งยังไม่ค่อยมีนักเคมีเข้าไป หรือมีแต่อาจจะเข้าไป

เป็นครั้งคราว ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นก็จะมีการเฝ้าระวังสารตั้งต้นตัวอื่น และเรื่องของกรรมวิธี ในการผลิตยาเสพติด คิด ว่ามีการเปลี่ยนสูตรหรือไม่ ซึ่งจากที่ผ่านมายังไม่มี

ที่ผ่านมา ก็จะมีสารตั้งต้นตัวหนึ่งที่สามารถนำไปผลิตเมทแอมเฟตามีน คือ P-2P ซึ่งถูกให้ความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ก็ยังถูกใช้ในปริมาณไม่มาก ไม่เท่าอูโดอีเฟดรีน กล่าวคือในเมืองไทย P-2P ใช้ผลิตยาแอสไพริน ซึ่ง อย. มีการควบคุมอย่างเข้มงวด และไม่เจอของกลาง แสดงว่าความต้องการในการใช้สารตัวนี้มีอัตราที่น้อยมาก

APAAN ในภูมิภาคอาเซียน ไม่มีการใช้สารชนิดดังกล่าว ในการผลิตเมทแอมเฟตามีน แต่ APAAN มีการนำไปใช้ใน EU เป็นหลัก ในข้อมูลของ อย. ระบุว่า สารชนิดดังกล่าวไม่มีการใช้ในไทย แต่เมื่อสารตั้งต้นได้ถูกควบคุมตาม Convention 1988 ซึ่งประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาด้วยนั้น เมื่อสารดังกล่าวทาง EU ได้มีการยกระดับขึ้น และมีมาตรการควบคุมมากขึ้น ในต่างประเทศ จึงทำให้ประเทศไทยจะต้องมีมาตรการควบคุมสารชนิดดังกล่าวเข้มงวดขึ้นตามไปด้วย ซึ่งเป็นตัวอย่างการเฝ้าระวังให้ทันต่อสถานการณ์

การเฝ้าระวังสถานการณ์ ยาเสพติดในโลก จะมีระบบของ INCB ว่ามีที่ไหนต้องเฝ้าระวังและปราบปรามสารเคมีตัวแปลกๆ ที่เกิดขึ้น และภูมิภาคไหนมีการใช้สารตั้งต้นตัวไหน ในการผลิตยาเสพติดมีสารตัวไหน หรือความเชื่อมโยงของต้นทางปลายทาง นำเข้าของสารเช่น ในออสเตรเลียจากจีน ซึ่งในระบบของ INCB จะพอบอกได้คร่าวๆ ว่าประเทศต้นทางอยู่ที่ประเทศจีนเท่าที่มีข้อมูล

ในส่วนของประเทศไทย ก็เป็นตัวอย่างว่า ตั้งแต่ปี 2555 และปี 2556 ในยุโรปจับได้เยอะ พอได้ข่าวว่าที่ประชุมสมัชชาใหญ่ UN จะพิจารณาเพื่อจะควบคุม ซูโดอีเฟดรีน อย. ก็ไปติดต่อประสานงานกับ องค์การอุตสาหกรรมเอกชนและติดตามสถานการณ์ว่าในประเทศไทยมีการซำร์ตั้งต้นดังกล่าวหรือไม่ ดังนั้นพอ UN คุม อย. ของไทยก็เริ่มมีมาตรการควบคุมเลย พิจารณาจากสารตั้งต้น ดังกล่าวที่ถูกควบคุมมีส่วนได้เสียอย่างไร

การควบคุมดังกล่าวมีผลทำให้การนำไปใช้ประโยชน์ ในทางการแพทย์ เป็นไปได้ยาก ทำการเข้าถึงยาก ที่มีประโยชน์ในการรักษาทางการแพทย์เป็นไปได้อย่างขึ้น ทั้งนี้ ป.ป.ส. จะมีบทบาทด้านการปราบปรามมากกว่า แต่อย่างไรก็ตาม ป.ป.ส. เองก็มีส่วนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับมาตรการควบคุม ซึ่งทาง ป.ป.ส. มีความเห็นว่า มาตรการควบคุมสารตั้งต้นซูดออีเฟดรีน ของทาง อย. มีมาตรการที่ควบคุมเข้มงวดมากขึ้น ซึ่งไม่มีทางที่จะปรับลดระดับ หรือหากมีการปรับลดระดับการควบคุมลงมานั้น เป็นไปได้อย่าง ซึ่งเป็นข้อเสีย (อีกอย่างหนึ่งก็มี model ซึ่ง ป.ป.ส. มีการพยายามเสนอ อย. อยู่หลายครั้ง คือควรจะมี บอร์ดฯ หนึ่ง มีอำนาจกำหนดมาตรการควบคุม โดยมีเงื่อนไขพิเศษหรือมีเงื่อนไขควบคุมขึ้น เช่น เมื่อสถานการณ์มันแดงจะกำหนดมาตรการควบคุมให้มีความเข้มงวดขึ้นก็ได้ โดยย้อนไปปี 2555 สาธารณสุขมีการตรวจสอบจับกุม โดยคณะกรรมการชุดดังกล่าวสั่งให้การจะแบนบัญญัติสารดังกล่าวก็ได้ พอเคลียร์ได้แล้วค่อยปรับมาตรการควบคุมทางกฎหมายตามมา เพราะว่า กระบวนการปรับหรือการแก้ไขกฎหมายใช้เวลานาน แต่อย่างไรก็ดี การควบคุมดังกล่าว เป็นการควบคุมภายหลังจากที่สถานการณ์เกิดขึ้น ซึ่งสามารถนำไปใช้กับสารทุกตัว โดย อาจจะเป็นการควบคุมเฉพาะพื้นที่

ปัญหาของประเทศไทย ในส่วนของการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในประเทศ จะมีปัญหาเกี่ยวกับการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ซึ่งอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นหลัก โดย

คณะทำงานเกี่ยวกับการควบคุมการใช้สารตั้งต้นเพื่อนำไปผลิตยาเสพติดเป็นหลักในหลายหน่วยงาน เป็นการประสานความร่วมมือในลักษณะค่อนข้างกึ่งทางการทำให้เกิดความรวดเร็วทางด้านข้อมูล

ป.ป.ส. มีความเห็นว่า ออย. มีความยืดหยุ่นในการควบคุมสารเคมีอยู่พอสมควร เนื่องจากมีประกาศกระทรวงออกมาควบคุมหรือลดระดับการควบคุม แต่อย่างไรก็ดี ในส่วนของซูโดอีเฟดรีนซึ่งเป็นสารตั้งต้นหลักในการผลิตเมทแอมเฟตามีน นั้น คณะกรรมการและคณะทำงานระดับสูงจึงไม่กล้าเสี่ยงที่จะเปลี่ยนแปลงมาตรการควบคุมทางกฎหมาย อีกทั้ง ซูโดอีเฟดรีนที่มีการนำเข้ามาก่อนปี 2555 ยังค้างสต็อกอยู่และกำลังจะหมดอายุซึ่งต้องทำลาย แต่หลังจากที่มีการทำลายแล้ว การผลิตหรือนำเข้าจะยังมีอยู่หรือไม่นั้น ทาง ออย. ก็จะต้องมีการประชุมในเรื่องดังกล่าวว่าจะให้หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ผลิตหรือไม่ หรือองค์การเภสัชกรรมเป็นผู้ผลิต แต่ในเรื่องกระบวนการผลิต ออย. ก็ยังคงตกลงกันไม่ได้ เนื่องจาก GMP ยังไม่ผ่าน ออย. ก็ยังไม่กล้าให้ผลิต ซึ่งปัจจุบันก็มีผู้ผลิตซูโดอีเฟดรีน สูตรเดี่ยว จำนวน 4 ราย ซึ่งมีกระบวนการควบคุมที่เข้มงวดและขายให้โรงพยาบาล เพื่อให้แพทย์ทำการผสมรวมกับยานิโคตต่างๆ

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ

สถานการณ์การลักลอบนำยาแก้หวัดสูตรผสมซูโดอีเฟดรีนไปใช้ในการผลิตยาเสพติด

ผลจากความร่วมมือของหลายประเทศในภูมิภาครวมทั้งประเทศไทย ในการร่วมกันควบคุมและสกัดกั้น การลักลอบนำอีเฟดรีนและซูโดอีเฟดรีน ซึ่งเป็นสารตั้งต้นที่ใช้ในการผลิตเมทแอมเฟตามีน มีให้รั่วไหลเข้าไปสู่แหล่ง ผลิตยาเสพติดในประเทศต่างๆในภูมิภาค โดยประเทศไทยได้กำหนดให้อีเฟดรีนและซูโดอีเฟดรีน เป็นวัตถุออกฤทธิ์ต่อ จิตและประสาท ประเภท ๒ ตาม พ.ร.บ.วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.๒๕๑๘ ตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ ห้ามมิให้ผู้ใด ผลิต นำเข้า ส่งออก มีไว้ในครอบครองหรือใช้ประโยชน์ (เกินกว่า ๕ กรัม) เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากกระทรวง สาธารณสุข โดยมีบทกำหนดโทษ ดังนี้ การผลิต ขาย นำเข้า ส่งออก การครอบครองหรือใช้ประโยชน์โดยไม่ได้รับ อนุญาต (เกินกว่า ๕ กรัม) ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทประเภท ๒ (ซูโดอีเฟดรีน) ระวังโทษจำคุกตั้งแต่ ๕ ปี ถึง ๒๐ ปี ปรับตั้งแต่ ๑ แสนบาท ถึง ๔ แสนบาท

ส่งผลให้ตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ พบการกว้านซื้อยาแก้หวัดสูตรผสมซูโดอีเฟดรีนจำนวนมากในประเทศไทย แล้ว ลักลอบส่งออกไปยังแหล่งผลิตเมทแอมเฟตามีนในประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อนำมาสกัดเอาส่วนผสมอื่นออก เพื่อให้ ได้ซูโดอีเฟดรีน ซึ่งเป็นสารตั้งต้นในการผลิตเมทแอมเฟตามีน โดยลักษณะของการกระทำความผิดพบว่า มี การกว้านซื้อจากร้านจำหน่ายยาแผนปัจจุบันในปริมาณมากๆ รวมทั้งยังปรากฏการจับกุมยาแก้หวัดฯดังกล่าวใน สหภาพเมียนมา ได้จำนวนมากผิดปกติ เกินกว่าที่จะนำไปใช้สำหรับการจำหน่ายเป็นยาโดยทั่วไป นอกจากนี้ ยังพบยา แก้หวัดฯดังกล่าวในการทำลายแหล่งผลิตยาเสพติดหลายแห่งในประเทศกัมพูชา ซึ่งเชื่อว่ายาแก้หวัดฯดังกล่าวถูก นำมาใช้สกัดซูโดอีเฟดรีน เพื่อนำมาผลิตเป็นเมทแอมเฟตามีน

ต่อมา สำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่เป็นผู้นำเข้า ผู้ผลิต และผู้จำหน่ายยาแก้หวัดฯสูตรดังกล่าว ได้ร่วมกันควบคุมและ สกัด กั้นยาแก้หวัดสูตรผสมซูโดอีเฟดรีน มีให้ถูกลักลอบนำไปใช้เพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตเมทแอมเฟตามีน และผลจาก การดำเนินตามมาตรการการควบคุมดังกล่าว ส่งผลให้ในห้วงที่ผ่านมาการกว้านซื้อยาแก้หวัดฯ ในปริมาณมากๆ ทำได้ ยากขึ้น จึงปรากฏการลักลอบนำยาแก้หวัดฯ ที่ผลิตในต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทย เพื่อลักลอบนำผ่านไปยัง แหล่งผลิตเมทแอมเฟตามีนในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น การลักลอบนำเข้ามาจากประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ และมาก ที่สุด คือนำเข้ามาจากประเทศเกาหลีใต้

การจับกุมยาแก้หวัดสูตรผสมซูโดอีเฟดรีนซึ่งมีการลักลอบนำเข้ามาจากประเทศเกาหลีใต้ ในห้วงเวลาที่ ผ่านมา ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่า มีกลุ่มเครือข่ายได้ดำเนินการจัดหายาแก้หวัดฯจากประเทศเกาหลีใต้ แล้ว ลักลอบลำเลียงเข้ามายังประเทศไทย ก่อนส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านทั้งจากเส้นทางการขนส่งทางอากาศ และ ทางเรือ ทั้งที่จับกุมได้ภายในท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ การลำเลียงจากท่าเรือเพื่อผ่านแดนไปยังประเทศเพื่อนบ้าน การลำเลียงไปยังแนวชายแดนประเทศเพื่อนบ้านและส่งออกไปยังต่างประเทศ หรือการลำเลียงทางเรือ ผ่านประเทศ เพื่อนบ้านหลายประเทศ ก่อนจะลำเลียงเข้าประเทศไทย จำนวนหลายครั้งอย่างต่อเนื่อง ดังปรากฏตามผลการจับกุม ในประเทศกัมพูชาจำนวน ๒ ครั้ง ของกลางประมาณ ๑๙,๕๑๒,๐๐๐ ล้านเม็ด ซึ่งเป็นการลำเลียงจากประเทศเกาหลี ใต้ผ่านประเทศไทย เข้าไปยังประเทศกัมพูชา และการลำเลียงโดยใช้ประเทศเวียดนามเป็นทางผ่านก่อนเข้าไปยัง ประเทศกัมพูชา

ล่าสุดเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๕๔ สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รับข่าวสารว่าจะมีการลำเลียงยาแก้หวัดฯ จาก ประเทศเกาหลีใต้ ทางเครื่องบิน ผ่านประเทศเวียดนาม และ สปป.ลาว เพื่อจะมายังปลายทางที่ประเทศไทย ซึ่ง เจ้าหน้าที่ของไทย ประสานข้อมูลกับ เจ้าหน้าที่ สปป.ลาว เพื่อเฝ้าระวังติดตาม เป็นผลให้ สปป.ลาว สามารถ ยึดยาแก้หวัดฯ จากเกาหลีใต้ จำนวน ๑.๔ ล้านเม็ด ได้ที่ ท่าอากาศยานเวียงจันทน์

นอกจากนี้ ยังพบการจับกุมทั้งที่เป็นการครอบครองและลำเลียงภายในประเทศ และการจับกุมบริเวณ ด้านชายแดนและด้านศุลกากรในหลายพื้นที่ โดยพบการซุกซ่อนและลำเลียงยาแก้หวัดฯ ดังกล่าวในหลายรูปแบบ ทั้ง ที่ยังคงอยู่ในบรรจุภัณฑ์เดิมปรากฏชื่อผลิตภัณฑ์ หรือปรากฏชื่อผลิตภัณฑ์แต่ห่อหุ้มด้วยภาชนะอื่น หรือแบ่งแยกบรรจุ

ในภาชนะอื่น หรือมีการลำเลียงหลายรูปแบบในคราวเดียวกัน และปรากฏการดำเนินการ จัดทำใบขนสินค้าและสำแดงที่จุดต่อศุลกากรไทย ทั้งนี้ในการจับกุมส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยได้รับการสนับสนุนข้อมูลและความร่วมมือเป็นอย่างดีจากหลายหน่วยงานของประเทศเกาหลีใต้ เช่น สำนักงานอาหารและยาเกาหลีใต้ และเจ้าหน้าที่ประสานงานยาเสพติด สถานเอกอัครราชทูตเกาหลีใต้ประจำประเทศไทย

ตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๕ กุมภาพันธุ์ ๒๕๕๕ มีการจับกุมยาแก้ปวดสูตรผสมซูโดอีเฟดรีน ทั้งที่ผลิตในประเทศไทย และผลิตในต่างประเทศ ก่อนลักลอบนำออกไปยังแหล่งผลิตเมทแอมเฟตามีนในประเทศเพื่อนบ้าน รวม ๔๓ คดี ของกลางรวม ๔๘,๕๔๒,๙๙๒ เม็ด และอีก ๑๙๒.๒๐ กิโลกรัม แบ่งเป็น

ปี ๒๕๕๑ จำนวน ๔ คดี ของกลางรวม ๗๐๗,๔๕๐ เม็ด และอีก ๑๙๒.๒๐ กิโลกรัม ในจำนวนนี้ เป็นยาแก้ปวดฯ ที่ผลิตในประเทศไทย ๕๐๗,๔๕๐ เม็ด ที่เหลืออีก ๒๐๐,๐๐๐ เม็ด เป็นยาแก้ปวดฯ ที่ผลิตในประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์

ปี ๒๕๕๒ จำนวน ๑๒ คดี ของกลางรวม ๑,๙๐๘,๗๐๐ เม็ด ในจำนวนนี้ เป็นยาแก้ปวดฯ ที่ผลิตในประเทศไทย ๑,๗๒๖,๙๒๒ เม็ด ที่เหลืออีก ๑๘๑,๗๗๘ เม็ด เป็นยาแก้ปวดฯ ที่ผลิตในประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์

ปี ๒๕๕๓ จำนวน ๑๓ คดี ของกลางรวม ๓๓,๓๗๖,๐๗๒ เม็ด ในจำนวนนี้ เป็นยาแก้ปวดฯ ที่ผลิตในประเทศไทย ๒,๒๑๖,๖๙๔ เม็ด ที่เหลือ ๒๙,๕๒๐,๐๐๐ เม็ด เป็นยาแก้ปวดฯ ที่ผลิตในประเทศเกาหลีใต้ และอีก ๑,๖๓๙,๓๗๘ เม็ด ผลิตในประเทศมาเลเซีย และ สิงคโปร์

ปี ๒๕๕๔ จำนวน ๑๐ คดี ของกลางรวม ๑๐,๒๔๐,๘๒๐ เม็ด ในจำนวนนี้ เป็นยาแก้ปวดฯ ที่ผลิตในประเทศไทย ๑,๐๓๓,๘๒๐ เม็ด ที่เหลือ ๙,๒๐๖,๐๐๐ เม็ด เป็นยาแก้ปวดฯ ที่ผลิตในประเทศเกาหลีใต้ และอีก ๒,๒๐๑,๐๐๐ เม็ด ผลิตในประเทศมาเลเซีย และ สิงคโปร์

ปี ๒๕๕๕ จำนวน ๓ คดี ของกลางรวม ๒,๐๑๐,๑๐๐เม็ด ในจำนวนนี้ เป็นยาแก้ปวดฯ ที่ผลิตในประเทศไทย ๑๓๗,๖๐๐ เม็ด ที่เหลือ ๑,๘๗๒,๕๐๐ เม็ด เป็นยาแก้ปวดฯ ที่ผลิตในประเทศสิงคโปร์

ปี ๒๕๕๖ จำนวน ๑ คดี ของกลาง ๒๙๙,๘๕๐ เม็ด เป็นยาแก้ปวดยี่ห้อ Actifed มาจากประเทศตุรกี โดยการนำเข้าผ่านทางสนามบินสุวรรณภูมิ และส่งออกชายแดนที่ท่าขนส่งสินค้า บ้านห้วยม่วง ต.ท่าสายลวด แม่สอด จ.ตาก

สถิติการจับกุมยาแก้ปวดสูตรผสมซูโดอีเฟดรีน พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๙ (เมษายน)

ปี พ.ศ.	จำนวนคดี	จำนวนของกลาง (เม็ด)	จำนวนของกลาง (กิโลกรัม)
๒๕๕๑	๔	๗๐๗,๔๕๐	๑๙๒.๒๐
๒๕๕๒	๑๒	๑,๙๐๘,๗๐๐	-
๒๕๕๓	๑๓	๓๓,๓๗๖,๐๗๒	-
๒๕๕๔	๑๐	๑๐,๒๔๐,๘๒๐	๒.๕๐
๒๕๕๕ (มิ.ย.)	๓	๒,๐๑๐,๑๐๐	-หมายเหตุ วันที่ ๕ สค.๕๕ สนามบินภูเก็ตจับอินเดียนำเข้าอีเฟดรีน ๑๐ กก. (ยังไม่รวม)
๒๕๕๖	๑	๒๙๙,๘๕๐	
๒๕๕๗	-	-	
๒๕๕๘	๑	๖๐,๐๐๐	เน้นของเก่าเกิน ช่วงสิงหาคมมี ๕๕๕๖
๒๕๕๙	-	-	
รวม	๔๔	๔๘,๖๐๒,๙๙๒	๑๙๔.๗๐

การนำยาแก้ปวดที่มีส่วนผสมของซูโดอีเฟดรีน ไปใช้เป็นสารตั้งต้นในการผลิตยาเสพติด ใช้วิธีสกัดเอาส่วนผสมอื่นๆ ออกให้เหลือแต่ซูโดอีเฟดรีน ในยาแก้ปวด ๑ เม็ด จะมีซูโดอีเฟดรีนอยู่ ๖๐ มิลลิกรัม นำไปผสมกับสารเคมีอื่น เพื่อผลิตออกมาเป็นไอซ์ หรือหัวเชื้อยาบ้า หลังจากนั้น นำไปผสมอัดเม็ดเป็นยาบ้า ซึ่งยาแก้ปวดที่มี

สอบสวนกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด เพื่อพนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดีกับ
ผู้กระทำความผิด

(๒) ในกรณีที่มีการจับกุมผู้ต้องหาตาม (๑) โดยมีจำนวนของกลางไม่ถึง ๑๐๐,๐๐๐ เม็ด ให้
ผู้จับกุมใช้ดุลพินิจในการพิจารณานำคดีส่งพนักงานสอบสวนท้องที่เกิดเหตุหรือพนักงานสอบสวน
กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด

๕. ให้สถานตรวจพิสูจน์ดำเนินการตรวจพิสูจน์ของกลางที่พนักงานสอบสวนส่งมาตรวจพิสูจน์ หาก
ผลการตรวจพิสูจน์พบซูโดอีเฟดรีน ให้รายงานผลการตรวจพิสูจน์เป็นวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทประเภท ๒ ตาม
พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘

๖. ให้มีการดำเนินการขอความร่วมมือจากสำนักงานอัยการสูงสุด พิจารณาประสานพนักงานอัยการ
เพื่อพิจารณาสั่งฟ้องคดีในความผิดตามพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘ ในกรณี
เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตาม ๔ (๑) หรือ (๒) และพิจารณาให้มีคำขอทำคำฟ้อง โดยขอให้ศาลมีคำ
พิพากษาหรือคำสั่งให้รับของกลางยาแก้หวัดที่มีซูโดอีเฟดรีนในทุกคดี เนื่องจากของกลางดังกล่าวสามารถนำไป ใช้
เป็นสารตั้งต้นในการผลิตยาเสพติดได้

๗. ให้มีการประสานงานด้านข้อมูลข่าวสารและการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สำนักงานป.ป.ส. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมศุลกากร กรมวิทยาศาสตร์
การแพทย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามแนวชายแดน รวมทั้ง ประสานการข่าวและความร่วมมือระหว่างประเทศกับ
ประเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันสกัดกั้นการนำเข้าและส่งออกยาแก้หวัดที่มีส่วนผสมของซูโดอีเฟดรีน

๘. ให้กระทรวงสาธารณสุข พิจารณาแก้ปัญหิตายประกาศกระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับเงื่อนไขการ
ยกเว้นซูโดอีเฟดรีน โดยการเพิ่มเติมเงื่อนไข “เพื่อการบำบัดรักษา” สำหรับกรณีซูโดอีเฟดรีน นั้น เป็นส่วน ผสมใน
ตำรับยาสูตรผสม ตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ.๒๕๑๐ หรือเป็นส่วนผสมในตำรับยาเสพติดให้โทษในประเภท ๓ ตาม
พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒

๙. ให้สำนักงาน ป.ป.ส. จัดการอบรมหรือจัดทำสื่อเผยแพร่ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
ทุกหน่วยงานเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ต่อมาเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๓ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้กำหนดแนวทางการ
ดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับยาสูตรผสม (Combined Drug) ที่มี Pseudoephedrine ซึ่งเป็นวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท
๒ เป็นส่วนผสม ว่า วัตถุใดก็ตามเมื่อผลวิเคราะห์ตรวจพบ Pseudoephedrine ซึ่งประกาศกระทรวง สาธารณสุข
ออกตามความในพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.๒๕๑๘ กำหนดให้เป็น วัตถุออกฤทธิ์ใน
ประเภท ๒ วัตถุนั้น ย่อมเป็นวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ยกเว้นเฉพาะผู้ครอบครอง มี
เจตนาใช้เป็นยา เพื่อบำบัด บรรเทา รักษาโรคหรือความเจ็บป่วยของมนุษย์ ตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ.๒๕๑๐ จึงถือ
ว่าเป็นยา หากผู้ใดครอบครองโดยทราบดีว่าเป็นยาสูตรผสม และมี Pseudoephedrine เป็นส่วนผสม เจตนา
ครอบครองมุ่งประสงค์ใช้เฉพาะ Pseudoephedrine ไม่ประสงค์ใช้ ควบคู่กับตัวยาอื่น ไม่ถือว่ามีเจตนาใช้เพื่อการ
บำบัดรักษาโรค ไม่ตรงตามเจตนาของผู้ผลิตยาที่ต้องใช้อย่างยา วัตถุนั้นย่อมเป็นวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ไม่เข้า
ข้อยกเว้น

นอกจากนี้ จากการพบว่ามี การจับกุมยาแก้หวัดสูตรผสม Pseudoephedrine ที่ลักลอบนำเข้ามายัง
ประเทศไทยเป็นจำนวนมาก โดยยาดังกล่าวไม่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
ดังนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มความเข้มงวดในการป้องกันการลักลอบนำเข้ายาดังกล่าวมายังประเทศไทยอีกทางหนึ่ง
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา จึงมีหนังสือแจ้งหน่วยงานในประเทศต่าง ๆ ดังนี้

๑. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศผู้ผลิตตำรับยา ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนในประเทศไทย
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศเกาหลีใต้ เพื่อ
ทราบรายชื่อยาสูตรผสม Pseudoephedrine ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนคำรับอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ของไทย

สถานการณ์การลักลอบนำยาแก้หวัดสูตรผสมซูโดอีเฟดรีนไปใช้ในการผลิตยาเสพติด

ผลจากความร่วมมือของหลายประเทศในภูมิภาครวมทั้งประเทศไทย ในการร่วมกันควบคุมและสกัดกั้นการลักลอบนำอีเฟดรีนและซูโดอีเฟดรีน ซึ่งเป็นสารตั้งต้นที่ใช้ในการผลิตเมทแอมเฟตามีน มีให้รู้ไหลเข้าไปสู่แหล่งผลิตยาเสพติดในประเทศต่างๆในภูมิภาค โดยประเทศไทยได้กำหนดให้อีเฟดรีนและซูโดอีเฟดรีน เป็นวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ประเภท ๒ ตาม พ.ร.บ.วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.๒๕๑๘ ตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต นำเข้า ส่งออก มีไว้ในครอบครองหรือใช้ประโยชน์ (เกินกว่า ๕ กรัม) เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงสาธารณสุข โดยมีบทกำหนดโทษ ดังนี้ การผลิต ขาย นำเข้า ส่งออก การครอบครองหรือใช้ประโยชน์โดยไม่ได้รับอนุญาต (เกินกว่า ๕ กรัม) ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทประเภท ๒ (ซูโดอีเฟดรีน) ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๕ ปี ถึง ๒๐ ปี ปรับตั้งแต่ ๑ แสนบาท ถึง ๔ แสนบาท

ส่งผลให้ตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ พบการกว้านซื้อยาแก้หวัดสูตรผสมซูโดอีเฟดรีนจำนวนมากในประเทศไทย แล้วลักลอบส่งออกไปยังแหล่งผลิตเมทแอมเฟตามีนในประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อนำมาสกัดเอาส่วนผสมอื่นออก เพื่อให้ได้ซูโดอีเฟดรีน ซึ่งเป็นสารตั้งต้นในการผลิตเมทแอมเฟตามีน โดยลักษณะของการกระทำมีความผิดพบว่า มีการกว้านซื้อจากร้านจำหน่ายยาแผนปัจจุบันในปริมาณมากๆ รวมทั้งยังปรากฏการจับกุมยาแก้หวัดดังกล่าวในสหภาพเมียนมา ได้จำนวนมากผิดปกติ เกินกว่าที่จะนำไปใช้สำหรับการจำหน่ายเป็นยาโดยทั่วไป นอกจากนี้ ยังพบยาแก้หวัดดังกล่าวในการทำลายแหล่งผลิตยาเสพติดหลายแห่งในประเทศกัมพูชา ซึ่งเชื่อว่ายาแก้หวัดดังกล่าวถูกนำมาใช้สกัดซูโดอีเฟดรีน เพื่อนำมาผลิตเป็นเมทแอมเฟตามีน

ต่อมา สำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่เป็นผู้นำเข้า ผู้ผลิต และผู้จำหน่ายยาแก้หวัดฯสูตรดังกล่าว ได้ร่วมกันควบคุมและสกัดกั้นยาแก้หวัดสูตรผสมซูโดอีเฟดรีน มิให้ถูกลักลอบนำไปใช้เพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตเมทแอมเฟตามีน และผลการดำเนินตามมาตรการการควบคุมดังกล่าว ส่งผลให้ในห้วงที่ผ่านมาการกว้านซื้อยาแก้หวัดฯ ในปริมาณมากๆ ทำได้ยากขึ้น จึงปรากฏการลักลอบนำยาแก้หวัดฯ ที่ผลิตในต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทย เพื่อลักลอบนำผ่านไปยังแหล่งผลิตเมทแอมเฟตามีนในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น การลักลอบนำเข้ามาจากประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ และมากที่สุด คือนำเข้ามาจากประเทศเกาหลีใต้

การจับกุมยาแก้หวัดสูตรผสมซูโดอีเฟดรีนซึ่งมีการลักลอบนำเข้ามาจากประเทศเกาหลีใต้ ในห้วงเวลาที่ผ่านมา ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่า มีกลุ่มเครือข่ายได้ดำเนินการจัดหาแก้หวัดฯจากประเทศเกาหลีใต้ แล้วลักลอบลำเลียงเข้ามายังประเทศไทย ก่อนส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านทั้งจากเส้นทางการขนส่งทางอากาศ และทางเรือ ทั้งที่จับกุมได้ภายในท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ การลำเลียงจากท่าเรือเพื่อผ่านแดนไปยังประเทศเพื่อนบ้าน การลำเลียงไปยังแนวชายแดนประเทศเพื่อนบ้านและส่งออกไปยังต่างประเทศ หรือการลำเลียงทางเรือ ผ่านประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ ก่อนจะลำเลียงเข้าประเทศไทย จำนวนหลายครั้งอย่างต่อเนื่อง ดังปรากฏตามผลการจับกุมในประเทศกัมพูชาจำนวน ๒ ครั้ง ของกลางประมาณ ๑๙,๕๑๒,๐๐๐ ล้านเม็ด ซึ่งเป็นการลำเลียงจากประเทศเกาหลีใต้ผ่านประเทศไทย เข้าไปยังประเทศกัมพูชา และการลำเลียงโดยใช้ประเทศเวียดนามเป็นทางผ่านก่อนเข้าไปยังประเทศกัมพูชา

ล่าสุดเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๕๔ สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รับข่าวสารว่าจะมีการลำเลียงยาแก้หวัดฯ จากประเทศเกาหลีใต้ ทางเครื่องบิน ผ่านประเทศเวียดนาม และ สปป.ลาว เพื่อจะมายังปลายทางที่ประเทศไทย ซึ่งเจ้าหน้าที่ของไทย ประสานข้อมูลกับ เจ้าหน้าที่ สปป.ลาว เพื่อเฝ้าระวังติดตาม เป็นผลให้ สปป.ลาว สามารถยึดยาแก้หวัดฯ จากเกาหลีใต้ จำนวน ๑.๔ ล้านเม็ด ได้ที่ ท่าอากาศยานเวียงจันทน์

นอกจากนี้ ยังพบการจับกุมทั้งที่เป็นการครอบครองและลำเลียงภายในประเทศ และการจับกุมบริเวณด่านชายแดนและด่านศุลกากรในหลายพื้นที่ โดยพบการซุกซ่อนและลำเลียงยาแก้หวัดฯ ดังกล่าวในหลายรูปแบบ ทั้งที่ยังคงอยู่ในบรรจุภัณฑ์เดิมปรากฏชื่อผลิตภัณฑ์ หรือปรากฏชื่อผลิตภัณฑ์แต่ห่อหุ้มด้วยภาชนะอื่น หรือแบ่งแยกบรรจุ

ในภาชนะอื่น หรือมีการลำเลียงหลายรูปแบบในคราวเดียวกัน และปรากฏการดำเนินการ จัดทำใบขนสินค้าและสำแดงที่จัดต่อศุลกากรไทย ทั้งนี้ในการจับกุมส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยได้รับการสนับสนุนข้อมูลและความร่วมมือเป็นอย่างดีจากหลายหน่วยงานของประเทศเกาหลีใต้ เช่น สำนักงานอาหารและยาเกาหลีใต้ และเจ้าหน้าที่ประสานงานยาเสพติด สถานเอกอัครราชทูตเกาหลีใต้ประจำประเทศไทย

ตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๕ กุมภาพันธุ์ ๒๕๕๕ มีการจับกุมยาแก้ปวดสูตรผสมซูโดอีเฟดรีน ทั้งที่ผลิตในประเทศไทย และผลิตในต่างประเทศ ก่อนลักลอบนำออกไปยังแหล่งผลิตเมทแอมเฟตามีนในประเทศเพื่อนบ้าน รวม ๔๓ คดี ของกลางรวม ๔๘,๕๔๒,๙๙๒ เม็ด และอีก ๑๙๒.๒๐ กิโลกรัม แบ่งเป็น

ปี ๒๕๕๑ จำนวน ๔ คดี ของกลางรวม ๗๐๗,๔๕๐ เม็ด และอีก ๑๙๒.๒๐ กิโลกรัม ในจำนวนนี้ เป็นยาแก้ปวดฯ ที่ผลิตในประเทศไทย ๕๐๗,๔๕๐ เม็ด ที่เหลืออีก ๒๐๐,๐๐๐ เม็ด เป็นยาแก้ปวดฯ ที่ผลิตในประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์

ปี ๒๕๕๒ จำนวน ๑๒ คดี ของกลางรวม ๑,๙๐๘,๗๐๐ เม็ด ในจำนวนนี้ เป็นยาแก้ปวดฯ ที่ผลิตในประเทศไทย ๑,๗๒๖,๙๒๒ เม็ด ที่เหลืออีก ๑๘๑,๗๗๘ เม็ด เป็นยาแก้ปวดฯ ที่ผลิตในประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์

ปี ๒๕๕๓ จำนวน ๑๓ คดี ของกลางรวม ๓๓,๓๗๖,๐๗๒ เม็ด ในจำนวนนี้ เป็นยาแก้ปวดฯ ที่ผลิตในประเทศไทย ๒,๒๑๖,๖๙๔ เม็ด ที่เหลือ ๒๙,๕๒๐,๐๐๐ เม็ด เป็นยาแก้ปวดฯ ที่ผลิตในประเทศเกาหลีใต้ และอีก ๑,๖๓๙,๓๗๘ เม็ด ผลิตในประเทศมาเลเซีย และ สิงคโปร์

ปี ๒๕๕๔ จำนวน ๑๐ คดี ของกลางรวม ๑๐,๒๔๐,๘๒๐ เม็ด ในจำนวนนี้ เป็นยาแก้ปวดฯ ที่ผลิตในประเทศไทย ๑,๐๓๓,๘๒๐ เม็ด ที่เหลือ ๙,๐๐๖,๐๐๐ เม็ด เป็นยาแก้ปวดฯ ที่ผลิตในประเทศเกาหลีใต้ และอีก ๒,๒๐๑,๐๐๐ เม็ด ผลิตในประเทศมาเลเซีย และ สิงคโปร์

ปี ๒๕๕๕ จำนวน ๓ คดี ของกลางรวม ๒,๐๑๐,๑๐๐เม็ด ในจำนวนนี้ เป็นยาแก้ปวดฯ ที่ผลิตในประเทศไทย ๑๓๗,๖๐๐ เม็ด ที่เหลือ ๑,๘๗๒,๕๐๐ เม็ด เป็นยาแก้ปวดฯ ที่ผลิตในประเทศสิงคโปร์

ปี ๒๕๕๖ จำนวน ๑ คดี ของกลาง ๒๙๙,๘๕๐ เม็ด เป็นยาแก้ปวดยี่ห้อ Actifed มาจากประเทศตุรกี โดยการนำเข้ามาผ่านทางสนามบินสุวรรณภูมิ และส่งออกชายแดนที่ทำขนส่งสินค้า บ้านห้วยม่วง ต.ท่าสายลวด แม่สอด จ.ตาก

สถิติการจับกุมยาแก้ปวดสูตรผสมซูโดอีเฟดรีน พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๙ (เมษายน)

ปี พ.ศ.	จำนวนคดี	จำนวนของกลาง (เม็ด)	จำนวนของกลาง (กิโลกรัม)
๒๕๕๑	๔	๗๐๗,๔๕๐	๑๙๒.๒๐
๒๕๕๒	๑๒	๑,๙๐๘,๗๐๐	-
๒๕๕๓	๑๓	๓๓,๓๗๖,๐๗๒	-
๒๕๕๔	๑๐	๑๐,๒๔๐,๘๒๐	๒.๕๐
๒๕๕๕ (มิ.ย.)	๓	๒,๐๑๐,๑๐๐	-หมายเหตุ วันที่ ๕ สค.๕๕ สนามบินภูเก็ตจับอินเดียนำเข้าอีเฟดรีน ๑๐ กก. (ยังไม่รวม)
๒๕๕๖	๑	๒๙๙,๘๕๐	
๒๕๕๗	-	-	
๒๕๕๘	๑	๖๐,๐๐๐	ในทางเกาหลีใต้ ช่วงสิงหาคมปี ๕๖๕๖
๒๕๕๙	-	-	
รวม	๔๔	๔๘,๖๐๒,๙๙๒	๑๙๔.๗๐

การนำยาแก้ปวดที่มีส่วนผสมของซูโดอีเฟดรีน ไปใช้เป็นสารตั้งต้นในการผลิตยาเสพติด ใช้วิธีสกัดเอาส่วนผสมอื่นๆ ออกให้เหลือแต่ซูโดอีเฟดรีน ในยาแก้ปวด ๑ เม็ด จะมีซูโดอีเฟดรีนอยู่ ๖๐ มิลลิกรัม นำไปผสมกับสารเคมีอื่น เพื่อผลิตออกมาเป็นไอซ์ หรือหัวเชื้อยาบ้า หลังจากนั้น นำไปผสมอัดเม็ดเป็นยาบ้า ซึ่งยาแก้ปวดที่มี

ส่วนผสมของซูโดอีเฟดรีน ๑ เม็ด (๖๐ มิลลิกรัม) สามารถนำไปผลิตยาบ้าได้ประมาณ ๓ เม็ด (ปัจจุบันราคายาแก้หวัด สูตรผสมซูโดอีเฟดรีน ราคาเฉลี่ยเม็ดละ ๓ - ๕ บาท ยาบ้าในที่ขายกันทั่วไปเฉลี่ยเม็ดละ ๒๐๐-๓๐๐ บาท)

นอกจากนี้ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๕ (กุมภาพันธ์) มีการยึดแผงเปล่ายาแก้หวัดสูตรผสมซูโดอีเฟดรีน ซึ่งมีการแกะเม็ดยาออกแล้ว รวม ๖ ครั้ง ดังนี้

๑. วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔ บก.สปพ. ตรวจยึดแผงเปล่ายาแก้หวัดฯ จำนวน ๗๗๒,๘๒๑ เม็ด ที่ เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ

๒. วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ สภ.แม่ใจ จ.พะเยา ตรวจยึดแผงเปล่ายาแก้หวัดฯ ๑๗๐,๐๐๐ เม็ด ที่ อ.แม่ใจ จ.พะเยา

๓. วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ สภ.แม่ใจ จ.พะเยา ตรวจยึดแผงเปล่ายาแก้หวัดฯ ๒๐๕,๗๗๐ เม็ด ที่ อ.แม่ใจ จ.พะเยา

๔. วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ กก.สส.ภ.๕ ตรวจยึดยาแก้หวัดฯ และแผงเปล่ายาแก้หวัดฯ จำนวน มาก (ตัดเป็นชิ้นเล็กๆ ไม่สามารถนับจำนวนได้) ถูกทิ้งไว้ในซอย ๒ หมู่บ้านธารทิพย์วิลล่า หมู่ ๓ ต.สันกลาง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่

๕. วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๕ สภ.แม่เมาะ ตรวจยึดแผงยาแก้หวัดสูตรผสมซูโดอีเฟดรีน ชนิดบรรจุแผงละ ๑๐ เม็ด ซึ่งถูกแกะเม็ดยาออกแล้ว จำนวน ๘ ยี่ห้อ น้ำหนัก ๕ กิโลกรัม ถูกฝังกลบไว้ ที่ บริเวณตลิ่งริมแม่น้ำกก หมู่ ๔ ต.ท่าตอน อ.แม่เมาะ จ.เชียงใหม่

๖. วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕ สภ.สันกำแพง ร่วมกับ บช.ภ.๕ บก.ภ.จว.เชียงใหม่ เจ้าหน้าที่ โรงพยาบาลสันกำแพง เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองอำเภอสันกำแพง และ สำนักงาน ป.ป.ส. บริเวณป่าละเมาะข้างถนนสายตอนจัน - แม่ออน ฝั่งตรงข้ามบริษัทพิทักษ์คอลดักชั่น หมู่ ๑๑ ต.สันกำแพง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ ต่อมาวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๕ สภ.สันกำแพง ร่วมกับ สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ และโรงพยาบาลสันกำแพง ตรวจนับกล่อง ขวด และแผงยาดังกล่าวโดยละเอียด พบว่ามีเม็ดยาทั้งสิ้น ๒๗ ยี่ห้อ รวมเม็ดยาที่ถูกแกะออก (แบบแผงและแบบขวด) จำนวนทั้งสิ้น ๑,๗๓๔,๘๑๖ เม็ด

มาตรการในการควบคุมและดำเนินคดี

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีคำสั่งที่ ๑๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๓ กำหนด แนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาการลักลอบนำยาแก้หวัดที่มีส่วนผสมของซูโดอีเฟดรีนไปใช้ในการผลิตยาเสพติด โดยกำหนดแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินคดีและการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการลักลอบนำยาแก้หวัดสูตรผสมที่มีซูโดอีเฟดรีนเป็นส่วนผสมไปใช้ในการผลิตยาเสพติด ดังนี้

๑. ให้กระทรวงสาธารณสุข เพิ่มมาตรการในการกำกับ ตรวจสอบและควบคุมการนำเข้า ส่งออก และการขายยาที่มีส่วนผสมของซูโดอีเฟดรีนให้เข้มงวดทุกขั้นตอนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับขั้นตอนซึ่งเป็นจุดอ่อนหรือช่องว่างของกฎหมาย ทั้งตามแนวชายแดนและพื้นที่ตอนใน

๒. ให้เจ้าพนักงานผู้สืบสวนจับกุม พนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการพิจารณาดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดทุกตัวตามกฎหมายรวมทั้งดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท พ.ศ.๒๕๑๘

๓. ให้เจ้าพนักงานผู้เกี่ยวข้องนำมาตราทางกฎหมายเกี่ยวกับความผิดฐานสมคบและการยึดอายุทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.๒๕๓๔ มาใช้บังคับกับผู้กระทำความผิดทุกคดี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

๔. ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พิจารณากำหนดให้มีการดำเนินการตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งมีไว้ในครอบครองซึ่งยาแก้หวัดสูตรผสม ที่มีซูโดอีเฟดรีน และมีจำนวนของกลางตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ เม็ด ขึ้นไป ประกอบกับมีพฤติการณ์หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำยาดังกล่าวไปใช้ในวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสารตั้งต้นในการผลิตเมทแอมเฟตามีน ให้ผู้จับกุมแจ้ง ข้อหาในความผิดตามพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.๒๕๑๘ และนำผู้ต้องหาพร้อมของกลางส่งพนักงาน

และงดการส่งออกยาสูตรผสม Pseudoephedrine ที่นอกเหนือจากรายชื่อดังกล่าวมายังประเทศไทย เพราะถือเป็นยาที่ผิดกฎหมายของไทย พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการแจ้งข้อมูลล่วงหน้าทุกครั้งก่อนที่จะมีการส่งออกยาดังกล่าวมายังประเทศไทย (Pre-export Notification)

๒. คณะกรรมการควบคุมยาเสพติดระหว่างประเทศ (International Narcotics Control Board- INCB) เพื่อแจ้งข้อมูลให้ภาคีสมาชิกทราบรายชื่อยาสูตรผสม Pseudoephedrine ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนตำรับอย่างถูกต้องตามกฎหมายของไทย และขอความร่วมมือจากภาคีสมาชิกในการแจ้งข้อมูลล่วงหน้าก่อนที่จะมีการส่งออกยาสูตรผสม Pseudoephedrine มายังประเทศไทย (Pre-export Notification) เพื่อเฝ้าระวังและงดการส่งออกยาสูตรผสม Pseudoephedrine ที่นอกเหนือจากรายชื่อดังกล่าวมายังประเทศไทย

ต่อมา กระทรวงสาธารณสุข ออกประกาศ เรื่องยาควบคุมพิเศษ ฉบับที่ ๔๐ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๘ ตอนพิเศษ ๑๐๗ ง วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๔ กำหนดให้ ยาสูตรผสมที่มีซูโดอีเฟดรีน (Pseudoephedrine) เป็นส่วนประกอบในรูปแบบยาเม็ด แคปซูล และน้ำ ยกเว้นสูตรผสมที่มีพาราเซตามอล (Paracetamol) เป็นส่วนประกอบ เป็นยาควบคุมพิเศษ ลำดับที่ ๗๖ ของข้อ ๓ แห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาควบคุมพิเศษ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๒๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีผลใช้บังคับในวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยกำหนดให้

๑. เป็นยาควบคุมพิเศษ มีเงื่อนไขให้จำหน่ายได้เฉพาะในสถานพยาบาลของรัฐ และสถานพยาบาลเอกชนประเภทรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน

๒. ให้ผู้รับอนุญาตผลิตยา และนำเข้ายาแก้หวัดสูตรผสมที่มีส่วนประกอบของซูโดอีเฟดรีนทุกราย ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยทันที ดังนี้

๑) ควบคุมการจำหน่ายยาแก้หวัดสูตรผสมซูโดอีเฟดรีนกับยาจำพวกแอนติฮิสตามีน และยาสูตรผสมอื่นๆ ที่มีส่วนประกอบของซูโดอีเฟดรีนในรูปแบบยาเม็ด แคปซูล และยาน้ำ ยกเว้นสูตรผสมที่มีพาราเซตามอลเป็นส่วนประกอบอยู่ด้วย ให้เฉพาะสถานพยาบาลของรัฐ และสถานพยาบาลเอกชนประเภทรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน เท่านั้น

๒) ควบคุมปริมาณการจำหน่ายยาเม็ด แคปซูล ของยาแก้หวัดสูตรผสมซูโดอีเฟดรีน กับยาจำพวกแอนติฮิสตามีน และยาสูตรผสมอื่นๆ ที่มีส่วนประกอบของซูโดอีเฟดรีน ให้สถานพยาบาลเอกชนประเภทรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน ได้ไม่เกิน ๕,๐๐๐ เม็ด ต่อแห่งต่อเดือน ตามประกาศการควบคุมการจำหน่ายยาแก้หวัดสูตรผสมที่มีส่วนประกอบของซูโดอีเฟดรีน

จากนั้น กระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศให้ยาสูตรผสมซูโดอีเฟดรีนทุกสูตรตำรับเป็นวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๕ เป็นต้นไป ทำให้ระดับการควบคุมยาในกลุ่มดังกล่าวมีความเข้มงวดมากขึ้น ในส่วนของ ออย.ได้จัดทำแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการมีไว้ในครอบครอง หรือใช้ประโยชน์จากซูโดอีเฟดรีน โดยกรณีบริษัทผู้ผลิต เนื่องจากมีใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองหรือใช้ประโยชน์ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ (ซูโดอีเฟดรีน) เพื่อผลิตอยู่แล้ว ออย.จึงอนุโลมให้ใช้ใบอนุญาตดังกล่าวสำหรับการครอบครองยาสูตรผสมซูโดอีเฟดรีนที่เป็นยาสำเร็จรูปด้วย โดยขอให้มารับหนังสือขออนุมัติหลักการแก้ไขใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองหรือใช้ประโยชน์ (ผู้ผลิต) ได้ที่กลุ่มกำกับดูแลก่อนออกสู่ท้องตลาด กองควบคุมวัตถุเสพติด ออย.โดยเร็ว

กรณีบริษัทผู้นำเข้า เนื่องจากบางรายยังไม่มีใบอนุญาต ให้มีไว้ในครอบครองหรือใช้ประโยชน์ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ (ซูโดอีเฟดรีน) มาก่อน จึงต้องมาขอใบอนุญาตดังกล่าวได้ที่กองควบคุมวัตถุเสพติด ออย. ทั้งนี้ ภายใน ๓๐ วัน หลังจากวันที่ประกาศมีผลบังคับใช้ คือภายในวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ทั้ง ผู้ผลิตและผู้นำเข้าต้องรับคืนยาสูตรผสมทุกสูตรจากสถานพยาบาลที่ไม่ประสงค์ จะขอรับอนุญาตครอบครองวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ และร้านขายยา รวมทั้งให้รวบรวมปริมาณยาคงคลังและยาที่ได้รับคืนจากร้านขายยาและสถานพยาบาลทั้งหมด แจ้งกลับมายัง ออย. ภายในวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และระหว่างรอ ออย.ตรวจสอบยอดคงเหลือและยอดรับคืน ขอให้

บริษัทระงับการขายหรือทำลายยาจนกว่าจะได้รับแจ้งจาก ออย.ให้ดำเนินการ

ทั้งนี้ ออย.จะเสนอกระทรวงสาธารณสุขเพื่อพิจารณาขออนุญาตให้ผู้ผลิต/ผู้นำเข้า เป็นผู้ได้รับมอบหมายให้ขายซูโดอีเฟดรีนสูตรผสมเฉพาะสูตรตำรับที่เคยได้รับการขึ้นทะเบียนในปริมาณคงคลังที่เหลืออยู่ภายในเวลา ๑ ปี นับจากวันที่ประกาศมีผลบังคับใช้ ในระหว่างนี้หากตรวจพบว่ามีกรั่วไหลออกนอกระบบ ออย.จะยกเลิกไม่ให้บริการที่อื่นๆ ขยายยาสูตรผสมนี้ และก่อนจำหน่ายผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าที่ได้รับมอบหมายให้จำหน่ายต้องแก้ไขฉลากให้ถูกต้องตามที่ ออย.กำหนด เช่น เพิ่มข้อความ "วัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒" ปิดทับเลขทะเบียนตำรับยาเดิมทั้งที่ฉลาก เอกสารกำกับยาและ ขวดยา

ส่วนที่ ๑ บทสรุป

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย ๖ ประเทศ ระยะเวลา ๓ ปี (๒๕๕๙-๒๕๖๑) เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศไทย ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ และให้สำนักงาน ป.ป.ส. จัดทำคำของบประมาณในการดำเนินงานตามแผนนั้น

แผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย ๖ ประเทศ ระยะเวลา ๓ ปี (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๑) ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศไทย มีกรอบการทำงานร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วยแผนงานและกิจกรรมสำคัญ ได้แก่

๑) แผนควบคุมสกัดกั้นสารตั้งต้นเคมีภัณฑ์

๒) แผนสกัดกั้นการลำเลียงยาเสพติดผ่านแม่น้ำโขงและพื้นที่สำคัญ

๓) แผนสกัดกั้นการลำเลียงยาเสพติดทางบก

๔) แผนสืบสวนปราบปรามกลุ่มผลิตและค้าที่สำคัญ

๕) แผนสนับสนุนมาตรการและการพัฒนาพื้นที่ (การสนับสนุนการพัฒนาทางเลือก การดำเนินการผ่านสำนักงานประสานงานปราบปรามยาเสพติดชายแดน (BLO) และการสร้างภาคีพันธมิตรร่วม)

๖) แผนการพัฒนาการบริหารจัดการและอำนวยการ

โดยทั้ง ๖ กิจกรรม มีจุดเน้นสำคัญเพื่อให้การดำเนินการแก้ปัญหาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ในช่วง ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๙ (มกราคม-มิถุนายน๒๕๕๙) ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ ได้เชิญเจ้าหน้าที่ด้านการปราบปรามยาเสพติดจากอีก ๕ ประเทศมาร่วมปฏิบัติงานที่ศูนย์ประสานงานแม่น้ำโขงปลอดภัย จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศละ ๒ นาย และผลักดันให้แต่ละประเทศจัดตั้งศูนย์ประสานงานฯ ในประเทศของตนเอง ซึ่งสาธารณรัฐประชาชนจีนได้มีการจัดตั้งศูนย์ดังกล่าวไว้แล้ว ตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ ที่เมืองสิบสองปันนามณฑลยูนนาน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ได้จัดตั้งที่จังหวัดเชียงใหม่ ภูฐาน เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙ ในส่วนของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามอยู่ระหว่างการจัดตั้งศูนย์ในประเทศของตนเอง

พื้นที่ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย ระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๑) ประเทศภาคีทั้ง ๖ ประเทศ ได้กำหนดพื้นที่ปฏิบัติการ (Areas of Operation) โดยพิจารณาจากพื้นที่ที่มีชาวสสารว่าเป็นแหล่งผลิต แหล่งพักยาเสพติด และพื้นที่ที่มีการลักลอบลำเลียงยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ ตามแนวชายแดนแม่น้ำโขงของแต่ละประเทศ ดังนี้

สาธารณรัฐประชาชนจีน : กำหนดพื้นที่ปฏิบัติการ คือ ๕ เมืองสำคัญในมณฑลยูนนาน ซึ่งมีพื้นที่ติดกับชายแดนเมียนมา และลาว ได้แก่ จังหวัดเปาซาน แขวงเต๋อหง จังหวัดหลินชาง จังหวัดปู้เอ๋อ และแขวงสิบสองปันนา

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว : กำหนดพื้นที่ปฏิบัติการ คือ ๒ แขวงชายแดนจีน เมียนมา และไทย ได้แก่ แขวงหลวงน้ำทา และแขวงบ่อแก้ว

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา : กำหนดพื้นที่ปฏิบัติในรัฐฉานทั้งรัฐ ประกอบด้วย ๖ จังหวัด และ ๕ แขวง โดยมีพื้นที่ปฏิบัติการหลักใน ๓ จังหวัดสำคัญชายแดนจีน สปป.ลาว และไทย คือ จังหวัดลำเลี้ยว จังหวัดเชียงตุง จังหวัดท่าขี้เหล็ก

ประเทศไทย : กำหนดพื้นที่ปฏิบัติการใน ๑๕ จังหวัดชายแดนภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา น่าน แพร่ ตาก อุตรดิตถ์เลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ และ อุบลราชธานี

ราชอาณาจักรกัมพูชา : กำหนดพื้นที่ปฏิบัติการทุกจังหวัด โดยเน้นในพื้นที่จังหวัดที่อยู่ติดกับแนวชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม : กำหนดพื้นที่ปฏิบัติการทุกจังหวัด โดยเน้นในพื้นที่จังหวัดที่อยู่ติดกับแนวชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน

โดยในห้วงเวลาดังกล่าวมีการประสานขอความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการดำเนินคดียาเสพติด จำนวน ๑๕ ครั้ง ๑๙ คดี ทั้งนี้ มีการประสานส่งหมายจับผู้ต้องหาคดียาเสพติดระหว่างประเทศ จำนวน ๑๕ หมายจับ ดังนี้

- ไทย-เมียนมา ๔ หมายจับ
- เมียนมา-ไทย ๕ หมายจับ
- เมียนมา- สปป.ลาว ๕ หมายจับ
- เวียดนาม- ไทย ๑ หมายจับ

และมีผลการจับกุมยาเสพติด และสามารถสกัดกั้นสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ไม่เข้าในแหล่งผลิตได้ในปริมาณมาก โดยมีผลการปฏิบัติที่สำคัญ ดังนี้

ประเทศ	จับกุม (คดี)	ผู้ต้องหา (ราย)	ยาบ้า (เม็ด)	ไอซ์ (กก.)	เฮโรอีน (กก.)	กัญชา (กก.)	กาเฟอีน (กก.)	กรตไฮโดรคลอริก (ลิตร)	กรตซัลฟูริก (ลิตร)
จีน	๓๖	๒๓๔	๗,๙๕๑,๔๘๐	๑๔๙	๓๒๖	-	-		
เมียนมา	๒๕	๙๐	๕๑,๓๐๐,๐๑๔	๔๑๔	๓๙	-	๑๘,๔๔๐	๑,๘๒๐	๒๘๐
สปป.ลาว	๑๐	๒๒	๙๑,๑๘๖	๒	๑๓	๒๐๙	๑,๐๐๐		
ไทย	๑๗๘	๒๗๘	๙,๙๘๕,๓๙๐	๓๒๙	๗๑	๗๑๖	-		
กัมพูชา	๑๔	๒๗	๑๑๙,๔๔๓	๑๑	๒	-	-		
เวียดนาม	๒๖	๔๐	๕,๐๐๑	๔๘	๓๖๘	-	-		
รวม	๒๘๙	๖๙๑	๖๙,๔๕๒,๕๑๔	๙๕๒	๘๑๗	๙๒๕	๑๙,๔๔๐	๑,๘๒๐	๒๘๐

ผลสำเร็จของการปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัยของประเทศไทย มาจากปัจจัยที่ส่งผลอันประกอบด้วย การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และประสบการณ์การดำเนินการซึ่งกันและกัน การสร้างความสัมพันธ์ให้ทุกประเทศยอมรับปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาร่วมกัน การสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณ องค์ความรู้สำหรับประเทศสมาชิกที่ยังไม่มีความพร้อม และสุดท้ายความตั้งใจและความจริงจังของการดำเนินการของแต่ละประเทศ

ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทุกประเทศจึงได้ร่วมกันกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย ๖ ประเทศ ระยะต่อไป โดยกำหนดให้มีการวางระบบการปฏิบัติและการรายงานสำหรับ ๖ ประเทศร่วมกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและขยายการดำเนินการของโครงการแม่น้ำโขงปลอดภัย ดังนี้

๑) ระบบรายงานข่าว ขอให้ทุกประเทศใช้เป็นช่องทางเพื่อรายงานข่าวของแต่ละประเทศ และจะได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน

๒) การติดต่อสื่อสาร ขอให้แต่ละประเทศเร่งติดตั้งระบบ VDO conference เพื่อจะได้เป็นช่องทางติดต่อสื่อสารสำคัญ

๓) สร้างระบบการสืบสวนสารตั้งต้น เคมีภัณฑ์ให้กับทุกประเทศดำเนินการ และประสานงานร่วมกัน

๔) สร้างระบบการวิเคราะห์สถานการณ์ร่วมกัน ๖ ประเทศ เพื่อให้มองสถานการณ์ไปในทิศทางเดียวกัน

๕) ให้ทุกประเทศมีศูนย์ประสานงานแม่น้ำโขงปลอดภัย เพื่อเป็นกลไก/ศูนย์กลางของข้อมูลการแลกเปลี่ยนข่าวกรอง และการติดตามประเมินผลของแต่ละประเทศ

ส่วนที่ ๒ ความเป็นมา และพื้นที่ปฏิบัติการ

สำนักงานคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดแห่งชาติ (Office of National Narcotics Control Commission : ONNCC) ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางด้านการควบคุมยาเสพติดของสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ริเริ่มโครงการแม่น้ำโขงปลอดภัย เพื่อแก้ไขปัญหาการผลิตและการค้ายาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ การสกัดกั้นการลำเลียงยาเสพติดและเคมีภัณฑ์ และการปราบปรามการใช้แม่น้ำโขงเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติด ซึ่งผลกระทบกระทบต่อความปลอดภัยในการเดินเรือในแม่น้ำโขง เกิดอาชญากรรมปล้นฆ่าเพื่อแย่งชิงยาเสพติด และการเรียกค่าคุ้มครองของสลัดแม่น้ำโขง โดยทางการจีนได้จัดประชุม ๔ ฝ่าย ระหว่างประเทศจีน สปป.ลาว เมียนมา และไทย ที่กรุงปักกิ่ง ระหว่างวันที่ ๒๗-๒๘ มีนาคม ๒๕๕๖ และได้นำเสนอโครงการปฏิบัติการร่วม ต่อเครือข่ายการค้ายาเสพติดตามลำน้ำโขง ใช้ชื่อว่า "ปฏิบัติการร่วมแม่น้ำโขงปลอดภัย" (Joint Operation Safe Mekong) มีระยะเวลาดำเนินการระหว่างวันที่ ๒๐ เมษายน ถึงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๖ โดยจีนได้ตั้ง ศูนย์บัญชาการร่วม (Joint Command Centre : JCC) ที่แขวงสิบสองปันนามณฑลยูนนาน และให้แต่ละประเทศส่งเจ้าหน้าที่ประสานงานประเทศละ ๒ นาย ไปปฏิบัติหน้าที่ประจำศูนย์ดังกล่าว

ผลการปฏิบัติงานตามโครงการปฏิบัติการร่วมแม่น้ำโขงปลอดภัยประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการพัฒนาความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างประเทศที่ร่วมปฏิบัติการ โดยการปฏิบัติการของทั้ง ๔ ประเทศในครั้งนั้น สามารถจับกุมคดียาเสพติดที่ลักลอบลำเลียงผ่านลำน้ำโขงรวม ๑,๕๙๐ คดี ผู้ต้องหา ๒,๒๔๑ คน ยึดยาบ้า ๓๑.๖ ล้านเม็ด ไอซ์ ๑๗๐ กิโลกรัม เฮโรอีน ๙๗๓ กิโลกรัม และสารตั้งต้น ๒๒๕.๕ ตัน มีรายละเอียดผลการปฏิบัติของแต่ละประเทศ ดังนี้

ผลการปฏิบัติตามโครงการแม่น้ำโขงปลอดภัย ระยะที่ ๑						
ประเทศ	จับกุม	ผู้ต้องหา	ยาบ้า	ไอซ์	เฮโรอีน	สารตั้งต้น
จีน	๑,๔๓๒ คดี	๑,๙๐๕ คน	๒๐ ล้านเม็ด	๘๓ กก.	๙๐๔ กก.	๒๒๕.๕ ตัน
สปป.ลาว	๖๙ คดี	๑๘๓ คน	๖.๒ ล้านเม็ด	๑ กก.	๖๙ กก.	
เมียนมา	๔๘ คดี	๗๐ คน	๒๐,๐๐๐ เม็ด	๔๐ กก.		
ไทย	๔๑ คดี	๘๓ คน	๕.๔ ล้านเม็ด	๔๖ กก.		

อย่างไรก็ตามสถานการณ์การผลิตและการค้ายาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำในปี พ.ศ.๒๕๕๗ ยังคงมีความรุนแรง ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขงเป็นอย่างมาก ความร่วมมือในการปราบปรามเครือข่ายผู้ผลิตและผู้ค้ายาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ การลักลอบลำเลียงยาเสพติดออกจากแหล่งผลิต และการลักลอบลำเลียงสารตั้งต้น เคมีภัณฑ์ภัณฑ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดผ่านแม่น้ำโขง จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประเทศหน้าด่านทั้ง ๔ ประเทศดังกล่าว

ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง ในการแก้ไขปัญหาการผลิต การค้า และการแพร่ระบาดของยาเสพติดเสพติดดังกล่าว ในปี พ.ศ.๒๕๕๘ ประเทศไทย โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม จึงสานต่อการดำเนินการความร่วมมือในโครงการปฏิบัติการร่วมต่อเครือข่ายการค้ายาเสพติดตามลำน้ำโขง โดยได้เสนอเป็นเจ้าภาพจัดทำ "แผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย จีน สปป.ลาว เมียนมา ไทย" (China - Laos - Myanmar - Thailand Operation Safe Mekong) ภายใต้โครงการ "ปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย จีน สปป.ลาว เมียนมา ไทย"(China - Lao - Myanmar - Thailand Operation Safe Mekong) โดยหน่วยงานที่เข้าร่วมปฏิบัติการของไทย ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม

ยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองทัพบก กองทัพเรือ กรมศุลกากร และกระทรวงมหาดไทย โดยสำนักงาน ป.ป.ส. ได้จัดตั้งศูนย์ประสานงานแม่น้ำโขงปลอดภัย (Safe Mekong Coordination Centre : SMCC) ณ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นศูนย์ประสานการข่าวและการปฏิบัติระหว่าง ๔ ประเทศ รวมทั้งเป็นศูนย์ประสานการปฏิบัติกับหน่วยร่วมปฏิบัติในประเทศไทย และใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ประสานงานของ ๔ ประเทศ โดยแต่ละประเทศส่งเจ้าหน้าที่ประสานงานประเทศละ ๒ นาย มาปฏิบัติงาน ณ ศูนย์ประสานงานแม่น้ำโขงปลอดภัย กำหนดแผนปฏิบัติการ ๒ เดือน ระหว่างวันที่ ๑๒ มกราคม ถึงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘

การดำเนินการโครงการปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย จีน สปป.ลาว เมียนมา ไทย ระยะที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑๒ มกราคม ถึงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘ ที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในด้านความร่วมมือในการสกัดกั้นยาเสพติด สารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ ความร่วมมือในการสืบสวนขยายผล จับกุมทำลายเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติด การส่งตัวผู้ต้องหาหลบหนี และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร หากสามารถขยายระยะเวลาปฏิบัติการตามโครงการเพิ่มขึ้น จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหาเสพติดร่วมกันของประเทศภาคีทั้ง ๔ ประเทศ รัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมจึงมอบหมายให้ สำนักงาน ป.ป.ส. จัดทำแผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย ระยะที่ ๒ (ส่วนขยาย) ระหว่างวันที่ ๑๑ พฤษภาคม - ๑๑ กันยายน ๒๕๕๘ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าโครงการดังกล่าวประสบความสำเร็จอย่างดี มีผลการจับกุมยาเสพติด และสามารถสกัดกั้นสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ไม่เข้าในแหล่งผลิตได้ในปริมาณมาก เช่น สกัดกั้นสารเคมีที่สามารถนำไปใช้ในการผลิตยาบ้าได้ประมาณ ๕๐๐ ล้านเม็ด โดยมีผลการปฏิบัติที่สำคัญ ดังนี้

จับกุม	ผู้ต้องหา	ยาบ้า	ไอซ์	เฮโรอีน
๗,๓๒๙ คดี	๗,๙๒๓ คน	๑๐๔,๘๔๓,๒๗๗ เม็ด	๒๘๖.๙๓ กก.	๓๓๓.๙๕ กก.
สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์				
เมทิลีนคลอไรด์				๒๕.๒๕ ตัน
ซูโดอีเฟดรีน				๒๙๓ กก.
เอทิลแอลกอฮอล์				๑๐ ตัน
ไฮโดรคลอไรด์				๓.๗๕ ตัน
แอลกอฮอล์				๙.๗๕ ตัน
อะซีโตน				๘.๘๘ ตัน
อะซีติก แอนไฮไดรด์				๒๖๐ ลิตร
ยาแก้หวัดผสมซูโดอีเฟดรีน				๕,๓๓๗,๕๐๐ เม็ด
ผงซูโดอีเฟดรีน				๑๕๑.๒๕ กก.
อีเฟดรีน				๓๔.๕๔ กก.
กรดกำมะถัน				๒,๑๙๗.๖๕ ลิตร
กรดเกลือ				๔,๕๕๐ ลิตร
กรดฟีนิลแอสีติก				๒,๑๕๐ กก.
1-Pheny1-2Propanone (P2P)				๘,๑๙๐ ลิตร
ผงถ่าน				๗๕๐ กก.
กรดอินทรีย์				๗๕๐ กก.

จากผลของความสำเร็จดังกล่าว ทั้งสี่ประเทศจึงมีความเห็นพ้องต้องกันว่าให้มีการดำเนินโครงการแม่น้ำโขงปลอดภัยต่อไปเพื่อสกัดกั้นยาเสพติดที่ยังมีการผลิตอยู่ แต่จะขยายออกเป็นโครงการระยะ ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ และเชิญอีก ๒ ประเทศ ซึ่งอยู่ในภูมิภาคลุ่มน้ำโขงและเผชิญกับปัญหาเสพติดในลักษณะเดียวกันเข้าร่วม คือ ประเทศกัมพูชาและเวียดนาม

ต่อมาวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเรื่องแผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย ๖ ประเทศ ระยะเวลา ๓ ปี (๒๕๕๙ - ๒๕๖๑) ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศไทย ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ และให้สำนักงาน ป.ป.ส. จัดทำคำของบประมาณในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย ๖ ประเทศ

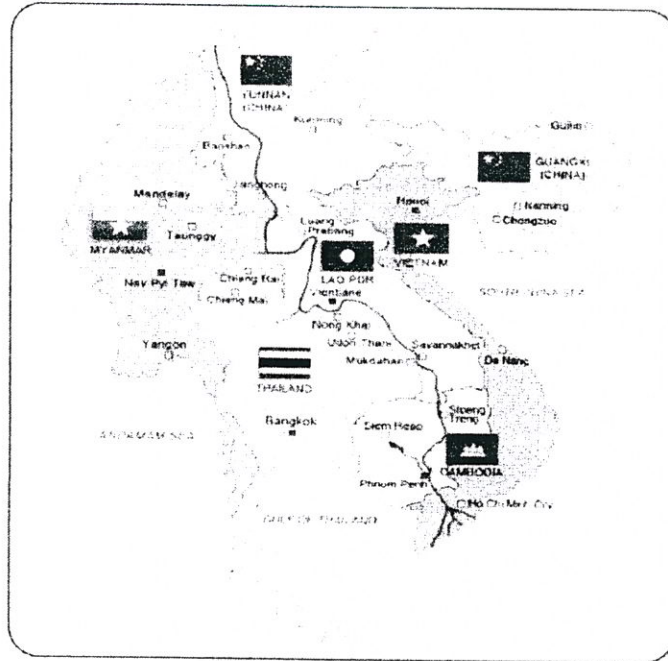
แผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย ๖ ประเทศ ระยะเวลา ๓ ปี (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๑) ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศไทย มีกรอบการทำงานร่วมกันซึ่งประกอบด้วยแผนงานและกิจกรรมสำคัญ ได้แก่

- ๑) แผนควบคุมสกัดกั้นสารตั้งต้นเคมีภัณฑ์
 - ๒) แผนสกัดกั้นการลำเลียงยาเสพติดผ่านแม่น้ำโขงและพื้นที่สำคัญ
 - ๓) แผนสกัดกั้นการลำเลียงยาเสพติดทางบก
 - ๔) แผนสืบสวนปราบปรามกลุ่มผลิตและค้าที่สำคัญ
 - ๕) แผนสนับสนุนมาตรการและการพัฒนาพื้นที่ (การสนับสนุนการพัฒนาทางเลือก การดำเนินการผ่านสำนักงานประสานงานปราบปรามยาเสพติดชายแดน (BLO) และการสร้างภาคีพันธมิตรร่วม)
 - ๖) แผนการพัฒนาการบริหารจัดการและอำนวยความสะดวก
- โดยทั้ง ๖ กิจกรรม มีจุดเน้นสำคัญเพื่อให้การดำเนินการแก้ปัญหาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ในช่วง ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๙ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๙) ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพและได้เชิญเจ้าหน้าที่ด้านการปราบปรามยาเสพติดจากอีก ๕ ประเทศมาร่วมปฏิบัติงานที่ศูนย์ประสานงานแม่น้ำโขงปลอดภัยจังหวัดเชียงใหม่ ประเทศละ ๒ นาย และผลักดันให้แต่ละประเทศจัดตั้งศูนย์ประสานงานฯ ในประเทศของตนเอง ซึ่งสาธารณรัฐประชาชนจีนได้มีการจัดตั้งศูนย์ดังกล่าวไว้แล้ว ตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ ที่เมืองสิบสองปันนามณฑลยูนนาน เมียนมาจัดตั้งที่จังหวัดเชียงตุง รัฐฉาน คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙ ขณะเดียวกันทางการเมียนมาได้เพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดเข้ามาในพื้นที่เชียงตุง และทำซ้ำเพื่อร่วมปฏิบัติการตามแผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย ๖ ประเทศ ในส่วนของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม อยู่ระหว่างการจัดตั้งศูนย์ในประเทศของตนเอง

พื้นที่ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย ระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๑)

ตามแผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัยระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๑) ประเทศภาคีทั้ง ๖ ประเทศ ได้กำหนดพื้นที่ปฏิบัติการ (Areas of Operation) โดยพิจารณาจากพื้นที่ที่มีชาวสารว้าเป็นแหล่งผลิต แหล่งพักยาเสพติด และพื้นที่ที่มีการลักลอบลำเลียงยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ ตามแนวชายแดนแม่น้ำโขงของแต่ละประเทศ ดังนี้

แผนที่พื้นที่ปฏิบัติการ ๖ ประเทศ

สาธารณรัฐประชาชนจีน

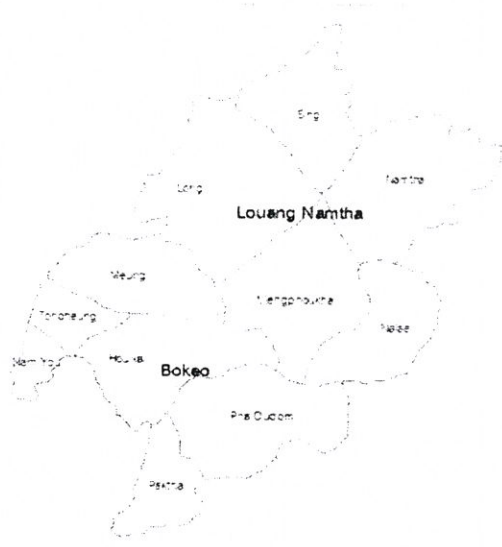
กำหนดพื้นที่ปฏิบัติการ คือ ๕ เมืองสำคัญในมณฑลยูนนาน ซึ่งมีพื้นที่ติดกับชายแดนเมียนมา และ สปป.ลาว ได้แก่ จังหวัดเปาซาน แขวงเต๋อหง จังหวัดหลินซาง จังหวัดปู้เอ๋อ และแขวงสิบสองปันนา และกำหนดจุดตรวจ/จุดสกัด จำนวน ๓๖ แห่ง

หน่วยปฏิบัติการประกอบด้วย ตำรวจ ตำรวจป้องกันชายแดน ศุลกากร และตำรวจน้ำ รวมกำลังพล ๑,๒๐๐ นาย

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

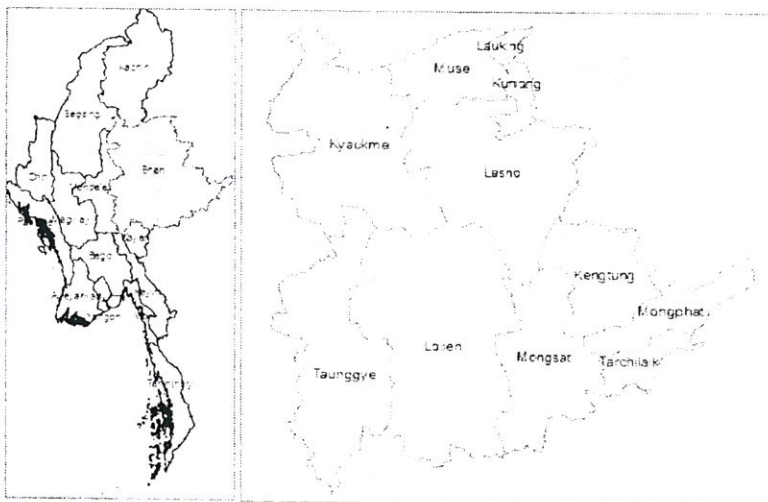
กำหนดพื้นที่ปฏิบัติการ คือ ๒ แขวงชายแดนจีน เมียนมา และไทย ได้แก่ แขวงหลวงน้ำทา และแขวงบ่อแก้ว โดยมีพื้นที่ปฏิบัติการหลักใน ๔ เมืองสำคัญ คือ เมืองสิงห์ เมืองทอง(แขวงหลวงน้ำทา) เมืองเม็ง เมืองต้นผึ้ง(แขวงบ่อแก้ว) และกำหนดจุดตรวจ/จุดสกัด จำนวน ๖ แห่ง

หน่วยปฏิบัติการประกอบด้วย ตำรวจ ทหารชายแดน และศุลกากร รวมกำลังพล ๒๖๗ นาย เป็นชุดปฏิบัติการพิเศษจากนครหลวงเวียงจันทน์ ๑๕๐ นาย และเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ ๑๑๗ นาย

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

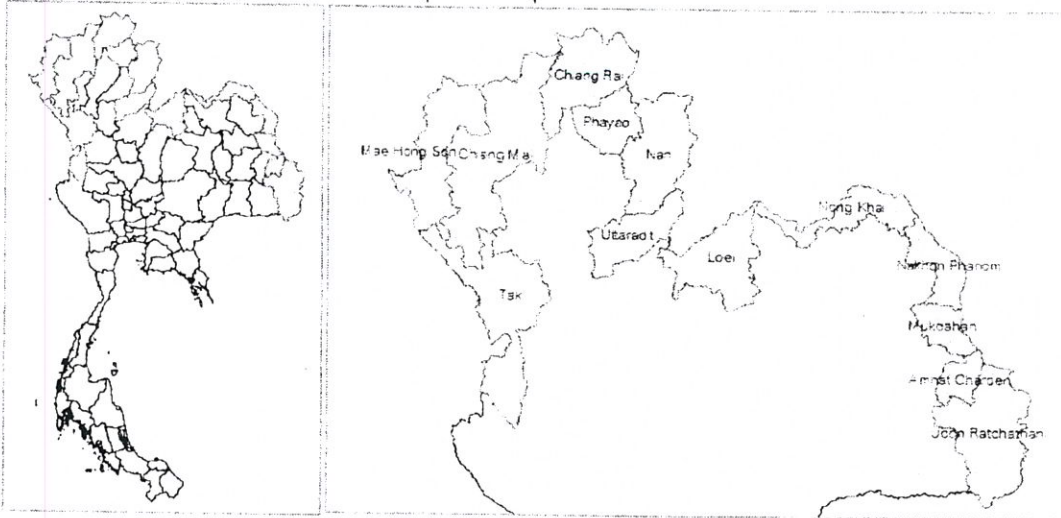
กำหนดพื้นที่ปฏิบัติในรัฐฉานทั้งรัฐ ประกอบด้วย ๖ จังหวัด และ ๕ แขวง โดยมีพื้นที่ปฏิบัติการหลักใน ๓ จังหวัดสำคัญชายแดนจีน สปป.ลาว และไทย คือ จังหวัดลำเลี้ยว จังหวัดเชียงตุง จังหวัดท่าขี้เหล็ก และกำหนดจุดตรวจ/จุดสกัด จำนวน ๗๑ แห่ง

หน่วยปฏิบัติการประกอบด้วย ทหาร ตำรวจ ศุลกากร ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ตำรวจน้ำ รวมกำลังพล ๑,๔๓๐ นาย เป็นชุดปฏิบัติการพิเศษจากกรุงเทพฯ จำนวน ๓ ชุด กำลังพล ๗๐ นาย

ประเทศไทย

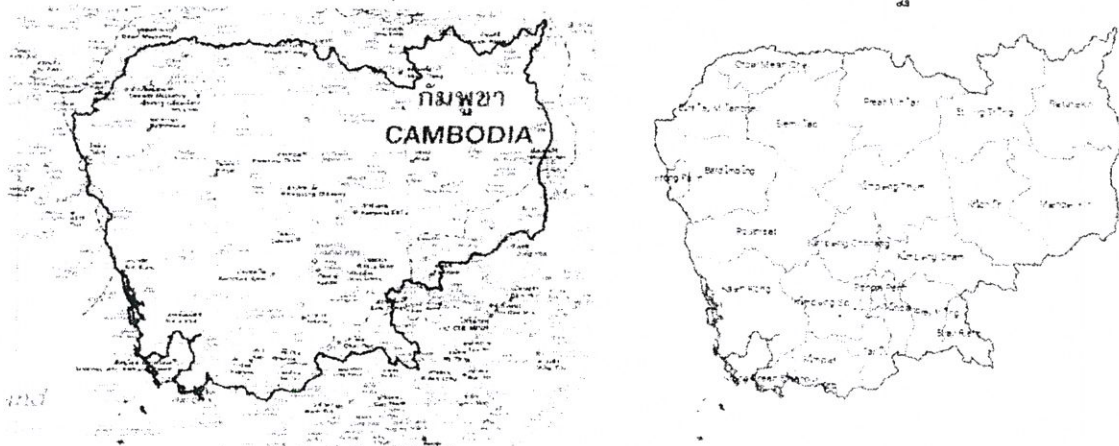
กำหนดพื้นที่ปฏิบัติการใน ๑๕ จังหวัดชายแดนภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ จังหวัด ตาก แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา น่าน แพร่ อุตรดิตถ์ เลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ และ อุบลราชธานี และกำหนดจุดตรวจ/จุดสกัด จำนวน ๑๖๖ แห่ง

หน่วยปฏิบัติการประกอบด้วย ทหาร ตำรวจภูธรภาค ๔ ตำรวจภูธรภาค ๕ ตำรวจตระเวนชายแดน หน่วยเรือรักษาความเรียบร้อยตามลำน้ำโขง ตำรวจน้ำ สุลกากร ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองกรมเจ้าท่า และ สำนักงาน ป.ป.ส. รวมกำลังพล ๑,๕๐๐ นาย

ราชอาณาจักรกัมพูชา

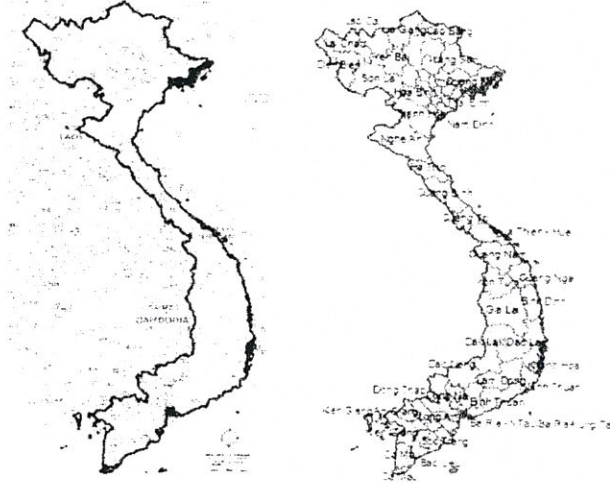
กำหนดพื้นที่ปฏิบัติการทุกจังหวัด ประกอบด้วย กันดาล กรุงไพลิน กรุงแกบ กระแจะ กำปอด กำปงส ปือ กรุงพระสีหนุ กำปงธม มณฑลคีรี พระวิหาร โพธิสัตว์ พระตะบอง กำปงชนัง กำปงจาม เกาะกง รัตนคีรี พนมเปญ เปเรยแวง บันเตียเมียนเจย อุดรมีชัย ตาแก้ว สวายเรียง สตั้งแตงเรง เสียมราฐ

หน่วยปฏิบัติการประกอบด้วย ทหาร ตำรวจ สุลกากร ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ตำรวจน้ำ และ ปกครอง

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

กำหนดพื้นที่ปฏิบัติการทุกจังหวัด ประกอบด้วย ฮานอย (เทศบาลนคร) จังหวัดท่าซาง กวางบิ่ง บักกั้น เตวียนกวาง หล่าวกาย เตียนเบียน ลายเจิว เซินลา เอียนบ้าย ฮหว่าบิญ ท้ายเงวียน หลั่งเซิน กว่างนิญ บักซาง ฟู่เถาะ หวิญฟุก บักนิญ หายเซือง ไฮฟอง(เทศบาลนคร) ฮึงเอียน ท้ายบิญ ห่านาม นามดิญ นิญบิญ ทัญฮว่า เห่งอาน ห่าดิญ กว่างบิญ กว่างจิ ถื่อเทียน-เว้ ดานั่ง(เทศบาลนคร) กว่างนาม กว่างหงาย บิญดิญ ฟู่เอียน คัญฮว่า นิญถ่วน บิญถ่วน กอนตูม ซาลาย ตักลัก ตักนง เลิมต่ง บิญเฟือก เตียนนิญ บิญเซือง ต่งนาย ป่าเสียะ-หฺวงเต่า โฮจิมินห์ (เทศบาลนคร) ลีองอาน เตียนซาง เบินแจ จ่าวิญ หวิญลือ่ง ต่งท่าป อานซาง เกียนซาง เกิ่นเทอ (เทศบาลนคร) เหิวซาง ซ็อกจั้ง บักเลียว และก่าเมา

หน่วยปฏิบัติการประกอบด้วย ทหาร ตำรวจ ศุลกากร ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ตำรวจน้ำ และ ปกครอง